

Valvira

Lausunto

22.06.2020

V/19563/2020

Asia: VN/10633/2020

Digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa -työryhmän väliraportti

Väliraportissa on kuvattu koronaviruskriisin aikaista digiloikkaa laajasti eri sektoreilla. Katsotteko, että sektorien kehitystyötä on kuvattu riittävällä tavalla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Valviran näkemyksen mukaan väliraportissa on kuvattu digiloikkaa varsin kattavasti ja riittävällä tavalla.

Katsotteko, että toimet, joita väliraportissa esitetään, riittävässä määrin edistävät tavoitteita? Jos ette, miten toimenpiteitä tulisi täydentää?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Valviran näkemyksen mukaan esitetyt toimenpiteet edistävät asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Valviran kannalta tärkeiden toimenpide-ehdotusten osalta on otettu huomioon tarvittavat kehittämisen tarpeet. Joiltakin osin kuitenkin on näkökulma melko asiakaslähtöinen, jolloin muun muassa terveydenhuollon ammattihenkilön rooli jää hieman heikoksi. Esimerkkinä Valvira toteaa toimenpiteen 4, jota Valvira pitää tarkoituksenmukaisena ja hyvänä sitä, että kansalaisten terveystalouden etäasiointimahdollisuuksia parannetaan. Tässä on kuitenkin melko vahvasti potilaan näkökulma. Tämä on toteutettava huomioon ottaen mahdollinen terveydenhuollon ammattihenkilöiden osuus ja heidän oikeutensa ja velvollisuutensa sekä se, miten ohjaus ja valvonta toteutetaan näissä palveluissa.

Toimenpiteen 12 osalta Valvira pitää erittäin hyvänä, että siinä nimenomaan todetaan edistettävän etäpalvelujen yhteentoimivuutta sosiaali- ja terveyssektorilla rakentamalla palveluja ja palvelualustoja sekä kehittämällä digitaaliseen toimintaympäristöön soveltuvia toimintamalleja sekä

lainsäädännöllä varmistettavan edellytykset tukea ja mahdollistaa tiedonhallinta ja joustavat palvelumallit.

Mitkä toimenpide-ehdotukset tulisi priorisoida? Millä perusteilla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Valvira ei ota kantaa siihen, mitkä toimenpiteet sinänsä tulisi priorisoida, mutta pitää tärkeänä sitä, että toimenpide-ehdotusten priorisoinnissa varmistettaisiin ensin lainsäädäntöön liittyvien ehdotusten edistymisen. Kuten väliraportissa todetaan, mm. Kanta-palveluita voidaan hyödyntää myös viranomaisohjauksessa ja valvonnassa. Tämän mahdollistamista on edelleen kehitettävä.

Mitä toimenpide-ehdotusten toteutuksessa tulee huomioida?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Valvira katsoo, että toimenpide-ehdotusten toteutuksessa tulee huomioida myös viranomaisten mahdollisuudet osaltaan toteuttaa niitä toimenpide-ehdotuksia, jotka liittyvät niiden toimintaan. Yksi merkittävä asia on myös yhdenvertaisuuteen ja saavutettavuuteen liittyvät näkökulmat. Digitalisaation edetessä saattavat varsinkin heikossa asemassa olevat henkilöt jäädä palveluiden ulkopuolelle. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa on välttämätöntä turvata riittävät palvelut kaikille ja huolehtia vaihtoehtoisista asiointikanavista sellaisille, jotka eivät pysty käyttämään digitaalisia palveluita.

Toimenpide-ehdotuksissa on viitattu jo käynnissä oleviin hankkeisiin, joiden osana toimenpiteitä voidaan edistää. Tunnistatteko muita hankkeita, joihin toimenpiteet tulisi kytkeä?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

Keitä toimenpiteissä ja niiden toteutuksessa/mahdollisissa tulevilla hankkeissa tulisi olla mukana ja miten hankkeet tulisi resursoida? Olisitteko itse halukas osallistumaan toteutukseen?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Joidenkin sosiaali- ja terveysalan toimenpiteiden osalta on hyvä kuulla myös valvojan viranomaisen, kuten Valvira ja aluehallintovirastot, näkemystä.

Vapaamuotoinen lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valvira toteaa, että väliraportti on varsin kattava läpileikkaus yhteiskunnallisesta kentästä ja digitalisuuden tilanteesta, muutoksesta koronakriisin aikana sekä näkyvä tulevaisuuteen. Väliraportti on tehty lyhyessä ajassa ja nopealla aikataululla ottaen huomioon, että koronakriisi alkoi vain noin kolme kuukautta ennen väliraportin laatimista. Joiltain osin tilanteen kuvaus on vielä suppeahko ja jää epäselväksi, kuinka kattavat koronan aikaiset kokemukset ovat. Väliraportissa jää

myös kokonaisuudessaan vähälle huomiolle se, millaisista toimenpiteistä koronan aikana on ollut hyötyä.

Tarpeellista olisi saada jo tehdyistä toimenpiteistä ja lakimuutoksista ja -ehdotuksista hieman kattavampi kokonaiskuva. Näin olisi helpompi todeta, millaiset toimenpiteet esimerkiksi sosiaali- ja terveyssektorilla on jo nykyilainsäädännöllä mahdollisia ja mitkä vaativat lainsäädäntömuutoksia.

Valvirassa on kehitetty digitalisia palveluita viime vuosina enenevästi ja parhaillaankin on menossa alkoholielinkeinorekisterin uudistamishanke, jonka myötä mm. elinkeinonharjoittajan sähköiset asiointimahdollisuudet paranevat. Valvira on myös lisännyt vapaasti saatavilla olevan tiedon, avoimen datan saatavuutta. Se hyödyttää myös viranomaisista, koska monet kyselyt vähenevät, kun tieto on saatavilla helposti. Mahdollisuudet tiedon esille tuomiseen ovatkin jo varsin hyvät. Valtionhallinnossa resurssien vähyyks voi jossain määrin vaikeuttaa asioiden toteuttamista.

Yhden luukun periaate ja se, ettei viranomais kysy samaa asiaa useamman kerran, on sekä asiakasta palvelevia että viranomaisen työtä edistäviä. Näihin liittyvien toimenpiteiden 26 ja 27 kehittämistä Valvira pitää omaakin toimintaansa silmällä pitäen tärkeänä.

Holmalahti Jussi
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira

Lehtonen Niina
Valvira